Dvorecký Občasník
1/2021
19. května 2021

Slovo starosty

Vážení a milí spoluobčané,

sice nás asi všechny stále trápí důsledky koronavirové pandemie, ale konečně také dochází k uvolňování všech těch nařízení a omezení, která se promítla do života každého z nás. Já věřím, že Vás májové sluníčko naplňuje novou pozitivní energií, která nám pomůže vše vrátit do normálu. Pandemie dokázala překrýt plno věcí, které byly odsunuty tzv. na druhou kolej, zdržela nám plno našich záměrů i plánů, a týkalo se to také přípravy investic, čerpání dotací a vyřizování všech potřebných povolení. O to více se jim budeme muset věnovat nyní. V průběhu měsíce dubna se nám podařilo připravit všechny podklady k podání žádosti o dotaci k realizaci akcí „Rekonstrukce účelových komunikací v areálu MŠ ve Dvorcích“ a „Kompletní rekonstrukce elektroinstalace v obecních bytových domech Nemocniční 2 a 3“. Do konce května bychom se mohli dozvědět, zda budeme úspěšní a zda získáme dotaci až 90 % na tyto investice. Tyto akce by se měly začít realizovat již v červenci. Nyní proběhla výběrová řízení a chystáme se uzavřít smlouvy s dodavateli. Jakmile budeme definitivně znát dodavatele rekonstrukce elektroinstalace v domech na Nemocniční ulici č.p. 2 a 3, zorganizujeme schůzku s nájemníky, abychom mohli připravit harmonogram prací v jednotlivých bytech. Zatím nám to však současná platná opatření nedovolují.

Dnešní číslo našeho Občasníku jsem se rozhodl věnovat především problematice odpadů a všeho dění kolem. Odpady se staly od letošního roku velkým, především finančním, problémem, a budeme se muset společně snažit udělat takové kroky, abychom tuto problematiku vyřešili v náš prospěch. Chtěl bych jen zmínit, že bez každého z Vás to nepůjde, ale není to až tak moc složité. Budeme muset připravit novou odpadovou vyhlášku, která by měla být platná od příštího roku, a která by měla jasně stanovit nové povinnosti pro všechny původce odpadů v naší obci. Já Vás teď pouze požádám, abyste si, prosím, pozorně pročetli následující řádky, které by Vás měly navést k tomu, abychom společně snížili celkové množství komunálního odpadu a dokázali jsme vytěžit maximum z toho, co se vytřídit dá. Občasník však obsahuje také řadu dalších zajímavých informací.

Prožijte tedy krásný májový čas ve společnosti těch, které máte rádi, a buďte zdraví.

Jan Božovský, starosta

•••

NEZAPOMÍNÁME

Dne 5. května 2021 jsme si připomněli již 76. výročí osvobození obce Dvorce. Stalo se tradicí, že si vždy na počátku května připomínáme konec 2. světové války. Války, která svým průběhem, rozsahem a důsledky zasáhla do historie desítek národů, a tak ovlivnila životy a osudy milionů lidí na této planetě.

Starosta naší obce alespoň symbolicky uctil památku padlých vojáků položením kytice květů u pomníku nejenom na místním hřbitově, ale také u památníku před základní školou a dále také u památníku na hranici katastru naší obce a Guntramovic. Z důvodu pandemie COVID-19 se pietní akt také v tomto roce uskutečnil bez účasti veřejnosti.

Vydává Obec Dvorce, Náměstí 13, 793 68 Dvorce, IČ: 00295973, www.obecdvorce.cz, email: podatelna@obecdvorce.cz, reg.č. MK ČR E17208, čet. 2

Výtažek z usnesení přijatých na 12. zasedání Zastupitelstva obce Dvorce konaném dne 25. 2. 2021 a 13. zasedání Zastupitelstva obce Dvorce konaném dne 15. 4. 2021

Zastupitelstvo obce Dvorce:

schválilo:

- rozbor hospodaření Obce Dvorce za období leden až prosinec 2020 podle výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu Fin 2-12 M sestaveného ke dni 31. 12. 2020:
  - dosažené příjmy po konsolidaci celkem ve výši 43.879.972,95 Kč, což je 90,27 % rozpočtu po změnách,
  - čerpané výdaje po konsolidaci celkem ve výši 36.193.267,29 Kč, což je 71,52 % rozpočtu po změnách,
  - financování po konsolidaci celkem ve výši –7.686.705,66 Kč, což je –386,01 % rozpočtu po změnách,
  - stav na běžných bankovních účtech ke konci vykazovaného období činil celkem 31.428.456,24 Kč,
  - stav v pokladně ke konci vykazovaného období činil 6.949,00 Kč,
- rozbor hospodaření Obce Dvorce za období leden až únor 2021 podle výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu Fin 2-12 M sestaveného ke dni 28. 2. 2021:
  - dosažené příjmy po konsolidaci celkem ve výši 6.173.676,83 Kč, což je 14,06 % rozpočtu po změnách,
  - čerpané výdaje po konsolidaci celkem ve výši 3.918.768,12 Kč, což je 7,01 % rozpočtu po změnách,
  - financování po konsolidaci celkem ve výši –2.254.908,71 Kč, což je –18,84 % rozpočtu po změnách,
  - stav na běžných bankovních účtech ke konci vykazovaného období činil celkem 32.793.117,60 Kč,
  - stav v pokladně ke konci vykazovaného období činil 26.949,00 Kč,
- rozbor hospodaření na obecních vodovodech, kanalizacích a čistírně odpadních vod za rok 2020 předložený správcem tohoto majetku firmou Ing. Miroslav Balaj – MIBAS, včetně vzájemného vypořádání pohledávek a závazků z rozboru vyplývajících,
- poskytnutí finanční dotace ve výši 7.500,- Kč z rozpočtu Obce Dvorce v roce 2021 Moravskoslezskému kraji na spolufinancování projektu „Kotlíkové dotace v Moravskoslezském kraji – 3. výzva“ realizovaného krajem v rámci Operačního programu Životní prostředí, reg. č. CZ.05.2.32/0.0/0.0/19_117/0009638,
- poskytnutí finanční dotace ve výši 45.000,- Kč z rozpočtu Obce Dvorce v roce 2021 Moravskoslezskému kraji na spolufinancování projektu „Kotlíkové dotace v Moravskoslezském kraji – 3. výzva“ realizovaného krajem v rámci adaptačního a mitigačního opatření, reg. č. SFZP 138986/2019,
- realizaci rekonstrukce střechy na provozní budově správce obecních vodovodů a kanalizací, která stojí na pozemku parc. č. st. 412 v k. ú. Dvorce u Bruntálu na ulici Budišovská v obci Dvorce, a její financování z rozpočtu obce v roce 2021,
- investiční záměr a vyjádřilo souhlas s podáním žádosti o dotaci k projektu: „Rekonstrukce účelových komunikací v areálu MŠ Dvorce“, v rámci výzvy VPS – 228-3-221, podprogramu (298D2280): PODPORA OBNOVY A ROZVOJE MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ ZÁKLADNY REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ V PŮSOBNOSTI OBCÍ, jehož nositelem je Ministerstvo financí ČR,
- investiční záměr a vyjádřilo souhlas s podáním žádosti o dotaci k projektu: „Kompletní rekonstrukce elektroinstalace v obecních bytových domech“ s číslem popisným 2 a 3 na ulici Nemocniční v obci Dvorce, v rámci výzvy VPS – 223-3-221, podprogramu (298D2230): PODPORA VÝSTAVBY A OBNOVY KOMUNÁLNÍ INFRASTRUKTURY, jehož nositelem je Ministerstvo financí ČR,
- plné znění předloženého adresného záměru na prodej části pozemku parc. č. 142 (zahrada) o výměře cca 300 m^2 a části pozemku parc. č. 144 (zahrada) o výměře cca 130 m^2, oba vedeny v k. ú. Dvorce u Bruntálu na ulici Dlouhá v obci Dvorce, za účelem umístění mobilního domu s tím, že kupujícími budou manželé Ch., a kupní cena bude stanovena znaleckým posudkem a bude odpovídat ceně v místě a čase obvyklé, a schválilo zveřejnění tohoto adresného záměru,
- plné znění předloženého adresného záměru na prodej části pozemku parc. č. 2315/2 (ostatní plocha, neplodná půda) o výměře cca 330 m^2 v k. ú. Dvorce u Bruntálu na ulici Budišovská v obci Dvorce s tím, že kupujícím bude pan J. V., a kupní cena bude stanovena znaleckým posudkem a bude odpovídat ceně v místě a čase obvyklé, a schválilo zveřejnění tohoto adresného záměru,
- uzavření dodatku č. 06/2020 Smlouvy o svozu odpadu uzavřené dne 15. 12. 2014, který uzavírají TS Bruntál, s.r.o. a Obec Dvorce,
- uzavření dodatku č. 7 ke smlouvě o svozu odpadu uzavřené dne 15. 12. 2014, který uzavírají TS Bruntál a Obec Dvorce,
- obsah změny č. 2 Územního plánu Dvorce, uvedený v příloze usnesení, a stanovilo, že změna č. 2 Územního plánu Dvorce bude pořízena zkráceným postupem podle § 55a a násl. zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

vzalo na vědomí:

- rozpočtová opatření č. 6/2020, 7/2020, 1/2021 a

2/2021 v rozsahu předložených a projednaných důvodových zpráv,

- schválený rozpočet na rok 2021 a schválený střednědobý výhled rozpočtu na roky 2022-2024 svazku obcí BRUNTÁLSKO,
- výroční zprávu o činnosti Základní školy a mateřské školy Dvorce, okres Bruntál, příspěvkové organizace za školní rok 2019/2020.

zamítlo:

- žádost o prodej části pozemku parc. č. 2786/26 v k. ú. Dvorce u Bruntálu.

(Výpis všech usnesení přijatých na 12. a 13. zasedání Zastupitelstva obce Dvorce je zveřejněn na internetových stránkách obce Dvorce www.obecdvorce.cz, a dále je možno do něho nahlédnout na obecním úřadě v kanceláři č. 18).

●●●

MÍSTNÍ POPLATEK ZE PSŮ V ROCE 2021

Připomínáme, že místní poplatek ze psů pro rok 2021 měli držitelé psů **zaplatit do 31. března 2021.**

Sazba místního poplatku ze psů:

- za prvního psa držitele přihlášeného nebo se sídlem v rodinném domě **200 Kč,**
- za druhého a každého dalšího psa držitele přihlášeného nebo se sídlem v rodinném domě **300 Kč,**
- za prvního psa držitele přihlášeného nebo se sídlem v jiném než rodinném domě **400 Kč,**
- za druhého a každého dalšího psa držitele přihlášeného nebo se sídlem v jiném než rodinném domě **600 Kč,**
- za prvního psa, jehož držitelem je osoba starší 65 let **80 Kč,**
- za druhého a každého dalšího psa, jehož držitelem je osoba starší 65 let **120 Kč.**

MÍSTNÍ POPLATEK „ZA ODPADY" V ROCE 2021

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů pro rok 2021 činí **500 Kč** za osobu a rok. Poplatek je splatný **jednorázově nejpozději do 30. září 2021.**

PRONÁJEM OBECNÍCH POZEMKŮ V ROCE 2021

Upozorňujeme občany, kteří mají s Obcí Dvorce uzavřenou smlouvu o nájmu pozemku, že nájemné za pronajatý pozemek pro rok 2021 mělo být uhrazeno **do 31. března 2021**. Při nedodržení termínu úhrady může dojít k výpovědi z nájmu ze strany pronajímatele tj. Obce Dvorce.
Nájemné pro rok 2021 bylo v souladu s nájemními smlouvami zvýšeno o inflaci za rok 2019 ve výši 2,8 %.

Způsob placení poplatků:

- **v hotovosti** na obecním úřadě v kanceláři č. 7 u paní Kamily Balajové
- **bezhotovostním převodem** na účet Obce Dvorce číslo 1847652359/0800 následovně:

místní poplatek ze psů
variabilní symbol **1341**
specifický symbol **rodné číslo poplatníka**

místní poplatek „za odpady"
variabilní symbol **1340**
specifický symbol **rodné číslo poplatníka**

V případě, že bude poplatek bezhotovostně hrazen za více poplatníků, je potřeba do zprávy při zadávání příkazu k úhradě uvést, za které osoby je poplatek placen, aby byla platba připsána na správný osobní daňový účet poplatníka.

Pokud by měl někdo zájem bezhotovostním převodem uhradit nájemné za pronájem pozemku, je potřeba se na této skutečnosti předem domluvit na tel. č. 554 219 882 s paní Božovskou, popřípadě prostřednictvím e-mailu zaslaného na adresu: matrika@obecdvorce.cz.

Jiřina Božovská, odd. matriky a evidence obyvatel

●●●

SKUPINA ČEZ

Virtuální exkurze v elektrárnách: Díky obřímu zájmu připravil ČEZ nové studio i program.

V době covidové a distanční výuky se staly virtuální výpravy do nejstřeženějších prostor Česka doslova hitem, energetici je proto ještě vylepšili a nabízejí show, jaká tu ještě nebyla! Elektrárny Skupiny ČEZ mohou nyní zájemci navštívit ze speciálního interaktivního TV studia. Během virtuálního výletu do jaderných elektráren Dukovany a Temelín nebo k zeleným obnovitelným zdrojům čekají účastníky unikátní pokusy, praktické ukázky a soutěže o ceny. Prohlídky „Virtuálně v elektrárně" absolvovalo z pohodlí domova už přes 31 tisíc školáků i dospělých zájemců.
Proč nosí jaderníci žluté kombinézy? Kolik nožiček má chladicí věž? A jak dlouhý je list větrné elektrárny? To je jen drobná **ochutnávka bohatého energetického menu**, který začali **ve virtuálním televizním studiu ČEZ** servírovat profesionální moderátoři, zkušení elektrárenští průvodci a experti na telefonu. Zbrusu **nový formát exkurzí do ekologických energetických provozů** oživuje distanční výuku na školách a zpestřuje lidem jednotvárné dny bez zábavy.
Účast na prohlídkách bezemisních elektráren si zájemci zajistí jednoduše na webu www.virtualnevelektrarne.cz. On-line přenos z televizního studia bude probíhat až do konce školního roku. Na každý všední den je vypsáno až 8 termínů hodinových exkurzí – dopoledne pro školy, odpoledne i pro veřejnost. Připojení probíhá přes platformu MS Teams. **Všechny exkurze jsou zdarma**.

Vladislav Sobol

ODPADY, KAM S NIMI…

Na konci loňského roku nám zákonodárci nadělili několik nových předpisů, které zasáhnou do života každého z nás. Jsou to především zákon o odpadech (541/2020), zákon o výrobcích s ukončenou životností (542/2020), změnový zákon (543/2020) a také zákon o obalech (545/2020).
Ne, že by nebyly potřeba, ale byla jimi nastavena nová pravidla nakládání s odpady, mnohem přísnější vůči nám všem. Nejenže byly stanoveny nové limity pro skládkování za osobu, ale především také byly jasně nastaveny ceny, které se chtě nechtě dotknou každého z nás.

Požadavky na třídění odpadů v obcích

Podle nového zákona o odpadech (§ 59) jsou obce povinny vytřídit z komunálního odpadu 60 % do roku 2025, 65 % do roku 2030 a 70 % do roku 2035.
K navýšení úrovně třídění motivuje nová legislativa obce ekonomicky. Jednak obcím hrozí pokuta za nesplnění výše uvedených cílů, jednak výrazně vzrostou poplatky za uložení odpadu na skládky. Zatímco v roce 2020 musely obce kromě ceny za uložení odpadu na skládku zaplatit poplatek ve výši 500 Kč/t, nově se tento poplatek bude každoročně navyšovat až k částce 1850 Kč/t v roce 2029.
Růst poplatku byl zmírněn zavedením tzv. recyklační slevy pro obce. Vyšším poplatkem totiž bude zpoplatněna jen část odpadů. Ovšem množství, kterého se sleva bude každý rok týkat, bude postupně klesat z 200 kg na obyvatele v roce 2021 až k 120 kg na obyvatele v roce 2029.
Zvýšení skládkovacího poplatku není jediným důvodem růstu cen v odpadovém hospodářství. Zvýšil se též rekultivační poplatek (kryje náklady na uzavření skládky a její následný monitoring) a zákon omezil také možnost skládkování zbytků z třídění, pro které není odbyt (povoleno je skládkování nečistot do úrovně 15 %). Musí se využít, například na výrobu alternativních paliv.
Díky tomu všemu se budeme muset rozloučit s dobou, kdy jsme moc poplatek za odpady nemuseli řešit. To nejzákladnější je, abychom si uvědomili, že veškerý odpad, který každý z nás vyprodukuje a který odložíte do kterékoli sběrné nádoby, kontejneru, či na sběrný dvůr, se počítá do našeho limitu.
Jak tedy z tohoto bludného kruhu ven? Základem je odpad nejlépe nevytvářet, tedy předcházet jeho vzniku. Pokud již odpad vytvoříme, je velice důležité jej efektivně třídit, či recyklovat. Prostě se snažit, abychom na skládku nakonec odpadu odvezli co nejméně. Protože všechno draze zaplatíme.

Poplatek za odpady a informování obyvatel

Výraznou změnou, která se obcí dotkne, je **sjednocení konstrukce poplatku za odpady**. Nově má obec možnost zpoplatnit domácnosti místním poplatkem, a to buď „na hlavu“, nebo podle objemu či hmotnosti vyprodukovaného odpadu nebo podle objemu přistavených nádob. Maximální sazba poplatku tzv. na hlavu je 1.200 Kč, maximální sazba při platbě podle objemu odpadu je 1 Kč/litr přistavené nádoby či vyprodukovaného odpadu nebo také 6 Kč/kg vyprodukovaného odpadu.
U poplatku za odpady je třeba si uvědomit důležitou věc. Obce domácnostem poskytují službu, za kterou mají právo vybírat peníze. Je na každé obci, jak efektivně systém nastaví. Mnoho obcí odpadové hospodářství dotuje a bohužel o tom často ani neinformují domácnosti. Aby se takovým situacím zabránilo, ukládá zákon obcím informovat minimálně 1x ročně své obyvatele o stavu odpadového hospodářství, nákladech na odpady a o možnostech prevence. Informace musí být dálkově přístupné.
Tento rok se tedy budeme muset věnovat přípravě nové vyhlášky o odpadech a nastavení poplatku za odpady, který bude splatný od příštího roku.

Ale abychom to o odpadech vzali od začátku, budu teď citovat z webových stránek Třídění odpadu.cz.

Povídání o odpadech

„Cokoli děláme, produkuje to odpad“. Asi takto jednoduše bychom mohli začít. Produkce odpadu v celosvětovém množství je enormní. U některých druhů odpadu produkce stoupá. U jiných stagnuje. A u některých dokonce zcela výjimečně klesá – a pravda, zásadně se mění i složení odpadu. A zdá se, že neexistuje skutečná síla jak tento trend zastavit nebo alespoň zpomalit. Náš odpad vlastně vzniká dlouho předtím, než se ta která věc stane odpadem. Jinak řečeno, náš problém s většinou odpadů začíná v době, kdy se výrobky teprve chystáme vyrobit.

Ročně prý vytěžíme z naší planety až 70 miliard tun surových materiálů.

Odpad je i prostředkem obchodu. Obchod s odpady již nyní dosahuje obdivuhodných hodnot. Například v ČR se hodnota trhu s odpady odhaduje v řádech nižších desítek miliard korun. Je běžnou praxí, že některé státy odpad nakupují ze zahraničí a pak ho na svém území energeticky využívají (spalují, recyklují). Podobně je tomu i s odpady tzv. nebezpečnými (toxické odpady, chemické zbraně, munice) nebo jadernými. I s nimi se obchoduje. Kromě vytříděného odpadu je zdrojem obchodu i recyklace, kdy se prodává vytříděný odpad nebo z něj vyrobený recyklát. Nebo se odpad k recyklaci vyváží. Zatímco tedy pro někoho je odpad komodita, které se potřebuje zbavit, pro jiného je tentýž odpad zdrojem příjmů.

Dokud bude existovat obchod s odpady, nemusíme se o množství odpadů obávat. Bohužel.

Svět se mění a odpady se mění s ním

Pokud budeme o množství odpadu mluvit v širších souvislostech, je třeba zmínit i to, že jeho množství i složení ovlivňoval vývoj lidské společnosti jako takové. Ještě před několika desítkami let tvořil hlavní složku domovního odpadu popel z domácích topenišť. Dnes je ho minimum. Dalším zásadní milník ve změně složení odpadů přineslo stravování mimo domácnost. Klesající délka životnosti elektrospotřebičů, výrobků oděvního průmyslu. V poslední době přibývá i velké množství jednorázových obalů z potravinářství a úplně nově pak z e-commerce, tedy obaly, do kterých balí své zboží e-shopy. Roste i množství odpadů průmyslových, tedy odpadů vzniklých při těžbě, výrobě a dopravě.

Třídění odpadu

Třídění odpadu má primární cíl snížit negativní dopad produkce obalového průmyslu na tzv. životní prostředí. Účelem třídění odpadu je vytřídit z komunálního odpadu ty složky, které je možné dále využívat a poskytnout je tak zpracovatelům k využití. Tedy činnost ekonomická, nikoli ekologická.

Třídění odpadu nechrání přírodu. Pouze snižuje negativní dopad obalového průmyslu.

V mnoha lidech vzbuzuje skutečnost, že třídí odpad, dobrý pocit. Zajímají se o to, zda je nutné odstraňovat etikety z lahví nebo vymývat obaly například od čisticích prostředků. Paradoxně je nenapadne, že když vymyjí obal od čisticího prostředku, aby odevzdali do žlutého kontejneru obal čistý, vytvoří další odpad, který se pak zachytí v čističce, a stane se dalším odpadem. Zkrátka je to začarovaný kruh. A uvnitř něho je třeba přemýšlet a mnohdy se řídit nejen poučkami, ale i vlastním rozumem a intuicí.

Třídění odpadu však neprobíhá jen u nás doma. Již dávno je, a mnohem precizněji, prováděn v továrnách a dalších výrobních závodech. Je třeba si uvědomit, že při výrobě vzniká enormní množství odpadů různých stupňů „nebezpečnosti“. Jejich separace je v prostředí výroby zásadní. A navíc to přikazuje i legislativa. **Třídění odpadu je v současnosti zcela zásadní činnost, která rozhoduje o tom, o kolik materiálu přijdeme, nebo je vrátíme zpět do oběhu**. Považovat třídění odpadu za činnost ekologickou je dnes již archaické. Jde o činnost morální a ekonomickou.

Je třeba rozlišovat třídění odpadu, což je činnost, při které se odpady třídí podle druhu, a recyklaci, což je vlastně druh průmyslu.

Recyklace je zpracování už vytříděných druhů odpadů. Třídění odpadu a recyklace jsou tedy dvě odlišné věci navzájem spolu spojené.

Jsme konzumní společnost. Máme rádi luxus. Milujeme pohodlí a rádi věříme tomu, co nám řeknou. Jsme kupní síla. Velká. My, spotřebitelé západního světa, financujeme provoz a existenci bezpočtu firmiček, firem a nadnárodních korporací. A tyto firmy, firmičky a nadnárodní korporace udělají vše pro to, aby nám prodaly to, co chceme (ve skutečnosti to, co nám chtějí prodat) pěkně zabalené, vyrobené v zemích s levnou pracovní silou. Firmy prodávají, my nakupujeme. Vše je fajn.

V principu lze říci, že recyklace může snížit nutnost těžby nebo výroby nových surovin. Vše ostatní (emise, energie, vznik dalších odpadů) zůstává při aplikaci recyklace na dost podobné úrovni.

Je důležité vědět, že výrobci za likvidaci odpadů platí. Kdykoli na obalu uvidíte tuto značku, tzv. zelený bod, znamená to, že výrobce zaplatil za likvidaci obalu. Pravdou je, že to by je nemělo opravňovat k produkci nezpracovatelných nebo materiálově zbytečně náročných obalů. Což bohužel ne vždy platí. Za likvidaci ovšem platíte i vy. Například u elektrospotřebičů platíte tzv. recyklační poplatek. Stejně tak u aut, pneumatik, minerálek a kdovíčeho ještě. Jen to možná nevíte. Všichni si tak nějak kupujeme „odpadové odpustky“.

Jak se recykluje

Recyklace není nic jiného než proměna jednodruhového odpadu na opět použitelný (ideálně stejný) materiál. Ten, kdo odpad sváží nebo recykluje, ho následně i prodává (velmi zjednodušeně řečeno). A nikdo to nedělá zadarmo. My jsme jen součástí tohoto koloběhu. Aby se provozovatelům recyklačních firem snížily náklady, je po nás žádáno, abychom odpad třídili s co největší přesností. A to my děláme tím, že jednotlivé odpady vhazujeme do patřičných kontejnerů. To, že recyklace je z velké části obchod, zaručuje funkčnost celého procesu. Je těžké si představit, že by sběr odpadu provozoval a organizoval stát nebo neziskovky. **Recyklace se u nás podporuje přibližně od roku 2003**, kdy byla zvolena jako alternativa ke skládkování a pálení. Vzorem nám bylo Německo nebo Rakousko, kde se už tehdy recyklovala údajně až polovina komunálních odpadů. To se u nás dodnes nepodařilo. Navíc se dostáváme do situace, kdy je ochota třídit odpad pravděpodobně saturována a další zvyšování míry třídění odpadu (za stávajících podmínek) nelze očekávat. A recyklace má své limity. Technologické i ekonomické. Přehlédnout nelze ani tu skutečnost, že z Evropy je odpad k recyklaci vyvážen do Asie, což zcela smazává jakýkoli tzv. ekologický význam recyklace. A vzhledem ke změně přístupu některých asijských zemí dnes již víme, že tento způsob vývozu odpadu zanikne. Pozitivní na tom může být to, že to přinutí Evropu vybudovat funkční systém recyklačních zařízení.

Z recyklátů pochází pouze 12 % materiálových zdrojů v EU.
(Zdroj: Eurostat)

V České republice je v současnosti k dispozici více než 400 000 kontejnerů na tříděný odpad.

Do systému je zapojeno přes 6000 obcí a svoz tříděného odpadu zasahuje v ČR přes 21 000 firem, které na trh uvádějí jakékoli balené zboží. Podle zákona musí každá z

nich zajistit zpětný odběr svých obalů, což dnes pro ně organizuje v ČR výlučně autorizovaná obalová společnost (AOS) EKO-KOM. AOS vede statistiky, kterými jednak motivuje nás, občany, a jednak je prezentuje obchodním partnerům. Není bez zajímavosti domněnka, že EKO-KOM považuje za „zrecyklování“ už jen to, že vytříděný odpad dorazí na recyklační linku. Tedy bez ohledu na to, co se s ním bude dít dále. Kdo hlídá hlídače, že?

Ochota lidí třídit odpad je v současnosti patrně na svém vrcholu

Odpad je věda. A to nejen materiálová, logistická, ale i právní. Vážně. Komu patří odpady? Nikomu? To nejde. Všechno někomu patří. Za majitele či původce odpadů je podle zákona považována obec (tedy město, vesnice). To činí obec zodpovědnou za zacházení s nimi. Kdyby tomu tak nebylo, musel by se každý z nás postarat o likvidaci svých odpadů sám. A věřte, že tím, že byste je naházeli do popelnic, byste se zodpovědnosti nezbavili. Takže zpět. Obec se stará o naše odpady, za což jí my, obyvatelé, platíme poplatky. A tyto poplatky jsou pak následně převáděny firmě, kterou si obec na správu a likvidaci odpadů najala – a jsme u toho byznysu.

Evropa každoročně díky nízké úrovni recyklace přichází údajně zhruba o 600 milionů tun surovin

V současné době vypadá české hospodaření s komunálním odpadem přibližně následovně:

- 53 % skládkujeme
- 18 % spálíme
- 25 % recyklujeme
- 4 % kompostujeme

Recyklovatelnost materiálu neznamená, že je materiál ekologický!

A CÍLE EVROPSKÉ UNIE DO BUDOUCNOSTI?

- Do roku 2025 recyklovat 55 % komunálních odpadů.
- Do roku 2030 recyklovat 60% komunálních odpadů.

Dnes v ČR recyklujeme zhruba 38 % z komunálního odpadu. V České republice se za rok 2019 vytřídilo průměrně 22 kg papíru, 15 kg plastu, 14 kg skla a 14 kg kovových odpadů. Prostřednictvím společnosti EKO-KOM a jejího systému se tak v roce 2019 vytřídilo 693 000 tun odpadu. Pokud zůstaneme v tajemné říši čísel, pak podle EKO-KOMu toto množství vytříděného (což neznamená recyklovaného) odpadu zachránilo 29 km² přírody a uspořilo 6 milionů MWh energie. Teoreticky, samozřejmě.

Kolektivní systémy a zpětný odběr

Tato aktivita vychází z principu individuální odpovědnosti výrobce zajistit nakládání s výrobky po ukončení jejich životnosti. Je to totiž jeden z mála skutečně funkčních způsobů jak udržet množství odpadů pod kontrolou a omezit materiálové ztráty. Jeho využívání je tedy přesně tím, co chceme dělat pro ochranu životního prostředí nebo udržitelnou budoucnost.

Systém zpětného odběru je vlastně obyčejným tříděním odpadů, kterému jen říkáme jinak.

V rámci zpětného odběru máme možnost odevzdat použité nebo nefunkční zařízení k jeho zpracování pouze „osobě oprávněné k jejímu převzetí“. To by mělo zaručit následnou recyklaci nebo likvidaci. Zpětný odběr výrobků s ukončenou životností (VUZ) se provádí buď formou sběrných kontejnerů, prostřednictvím autorizovaných míst, veřejných míst zpětného odběru nebo v rámci prodeje nových produktů.

Služeb kolektivních systémů využíváme i několikrát týdně, aniž bychom si to uvědomovali. Vhodíte-li cokoli do barevného kontejneru na tříděný odpad, využíváte služeb kolektivního systému EKO-KOM. Jde o organizaci, která se zabývá sběrem obalových materiálů: papíru, skla, plastů, nápojových kartonů a drobného kovového odpadu. Odevzdáváte-li baterie do sběrných boxů, pak využíváte službu zpětného odběru, kterou pro vás zajišťuje organizace ECOBAT. Sběr světelných zdrojů (úsporných/kompaktních zářivek a dalších světelných zdrojů) pro vás zařizuje organizace EKOLAMP. O váš elektroodpad má zájem hned několik dalších organizací. Namátkou: ELEKTROWIN, ASEKOL, REMA. O něco méně pak budete využívat služeb kolektivního systému ELTMA, který má na starosti zpětný odběr pneumatik. Věci, které předáváme kolektivním systémům, nazýváme „výrobky s ukončenou životností“.

Mimo to ještě odevzdáváme do kontejnerů textil. Zde se však nejedná o kolektivní systém. Kontejnery na textil jsou provozovány soukromými firmami a charitativními organizacemi. Popřípadě v rámci prodejen módních řetězců, kde se však jedná zpravidla o podnět k dalšímu nákupu.
Podobně je organizován sběr použitých tonerových a inkoustových náplní do domácích tiskáren. Obce a odpadové firmy organizují sběr gastroodpadů (odpadů které vznikají z veřejného stravování), jedlých tuků a olejů.

Lze předpokládat, že bude kladen důraz na rozšiřování (povinného) sběru dalších druhů odpadů. A to jak z důvodu smysluplnosti takové činnosti, tak i z důvodů legislativních, které chystá Brusel. Množství materiálů, o které každoročně z důvodu dlouhodobého zanedbávání toho, jak se s odpady zachází, přicházíme, je enormní.

Jak my můžeme snižovat množství svého odpadu?

V principu lze říci, že nakládání s odpady má několik možností, díky kterým můžeme odpady odklonit ze skládky jinam a zajistit jim tak v lepším případě recyklaci nebo ekologickou likvidaci. Budeme-li těchto možností využívat, uděláme pro tzv. životní prostředí více, než když budeme sázet stromky a jezdit elektromobily. V principu jde o toto:

1. REDUKOVAT - SNIŽOVAT SPOTŘEBU

Ve své podstatě jde o optimální způsob zacházení se vším. V domácím měřítku se jedná například o nakupování bez obalů, používání trvanlivých tašek, nenakupovat bez rozmyslu a podobné drobnosti, kterými můžeme přispět svou troškou do mlýna. Jinak řečeno: uskromnit se.

2. ZNOVUVYUŽITÍ - ZNOVUPOUŽITÍ

Další ideální způsob, jak zmenšit množství odpadu. Nejen v oblasti obalových materiálů, ale i produktů jako takových. Věci, které již nepotřebujete, může využít někdo jiný nebo je lze využít k něčemu jinému, než byly původně určeny. Na tomto principu funguje např. systém zálohovaných obalů.

3. UPCYKLACE

Cílem upcyklace je získání produktu hodnotnějšího, než je materiál vstupní. A to s tím, že výsledkem může být i zcela jiné využití vstupního materiálu. Upcyklace nepracuje s odpady, jak se mylně uvádí. Ale s materiály ještě před tím, než se odpadem stanou.

4. RECYKLACE

Jedná se o materiálové využití odpadu způsobem, kdy na konci procesu získáme materiál stejný, nebo kvalitativně podobný materiálu vstupnímu. Recyklace je v podstatě výrobní proces.

5. REMANUFACTURING

je průmyslová metoda výše zmíněného znovuvyužití. Tato disciplína si do budoucna zaslouží zásadní pozornost – i když jde zcela proti potřebě ekonomického růstu nové výroby.

6. LANDFILL MINING

Zcela opačné je pak řešení, kterému se říká landfill mining. Jde o to, že se prostě vytěžují staré skládky a vytěžený odpad se dále v rámci možností využívá, většinou energeticky. Při množství skládkovaného materiálu se jedná o úctyhodné množství a s tím související byznysovou příležitost. Jenomže ne vše, co se ze skládky vytěží, lze využít – staré odpady obsahují často těžké kovy.

Dokážeme se poučit?

Albert Einstein napsal „Inteligentní lidé se snaží problémy řešit, geniální se je snaží nedělat!“

Co je to ekologie a životní prostředí

Slovo ekologie neznamenalo vždy ochranu životního prostředí. Původně tento termín používal německý biolog, lékař, filosof, malíř a vůbec takový všeuměl Ernst Haeckel. Ekologií rozuměl čistě vědeckou disciplínu, která se zaobírala vzájemnými vztahy mezi živými organismy a jejich přirozeným životním prostředím. Až později se z vědeckého oboru stal obor politicky korektní tak, jak ho chápeme dnes. A to včetně všech jeho z kontextu vytržených derivátů, jako jsou často matoucí zkratky eko, které dnes nacházíme všude tam, kde potřebujeme zdůraznit pozitivní vliv na tzv. životní prostředí. A co je to to životní prostředí? Definice nám říká, že je to vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů, včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Složkami je především ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie (a podle mého názoru i čas). Nebo jinak: Životní prostředí je systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa. A pokud si budeme chtít výše uvedené oficiální poučky zjednodušit, lze termín životní prostředí formulovat asi takto: Naším životním prostředím je všechno na planetě Zemi (protože o životním prostředí v okolním vesmíru nevíme vůbec nic, což neznamená, že bychom ho už teď neznečišťovali).

PLAST patří do žlutého kontejneru. V průměrné české popelnici zabírají nejvíc místa ze všech odpadů, proto je nejenom důležité jejich třídění, ale i sešlápnutí či zmačkání před vyhozením. U nás se spolu s plastovým odpadem třídí i nápojové kartony. Vždy záleží na podmínkách a technickém vybavení třídících linek v okolí. Proto je důležité sledovat nálepky na jednotlivých kontejnerech a především obalech. Mimo níže uvedených značek do těchto kontejnerů můžete vyhazovat i odpady označené číslem 7.

Do kontejnerů na plasty patří fólie, sáčky, plastové tašky, sešlápnuté PET láhve, obaly od pracích, čistících a kosmetických přípravků, kelímky od jogurtů, mléčných výrobků, balící fólie od spotřebního zboží, obaly od CD disků a další výrobky z plastů. Pěnový polystyren sem vhazujeme v menších kusech.

Naopak sem nepatří mastné obaly se zbytky potravin nebo čistících přípravků, obaly od žíravin, barev a jiných nebezpečných látek, podlahové krytiny či novodurové trubky.

Vydává Obec Dvorce, Náměstí 13, 793 68 Dvorce, IČ: 00295973, www.obecdvorce.cz, email: podatelna@obecdvorce.cz, reg.č. MK ČR E17208, čet. 2

SKLO vhazuje se do zeleného kontejneru. U nás máme kontejner na sklo jen jeden, tak do něj dávejte sklo bez ohledu na barvu. Vytříděné sklo není nutné rozbíjet, bude se dále třídit! Díky svým vlastnostem se dá skleněný odpad

recyklovat do nekonečna. Do zeleného kontejneru můžeme vhazovat barevné sklo, například lahve od vína, alkoholických i nealkoholických nápojů, sklenice od kečupů, marmelád či zavařenin a rozbité skleničky. Vhodit do zeleného kontejneru můžete také tabulové sklo z oken a ze dveří.

Do zeleného kontejneru nevhazujte keramiku ani porcelán. Nepatří sem ani autosklo, zrcadla nebo třeba drátované sklo, zlacená a pokovená skla. Varné a laboratorní sklo, stejně jako sklokeramika do zeleného kontejneru také nepatří. Vratné zálohované sklo vracejte vždy zpět do obchodu.

PAPÍR patří do modrého kontejneru. Ze všech tříděných odpadů právě papíru vyprodukuje průměrná česká domácnost za rok hmotnostně nejvíc. Modré kontejnery na papír bývají nejsnazším způsobem, jak se ho správně zbavit. Alternativu pak poskytují sběrné suroviny, které nejsou

vždy dostupné, na druhou stranu nabízejí za papír roztříděný podle druhů finanční odměnu.

Vhodit sem můžeme například časopisy, noviny, sešity, krabice, papírové obaly, cokoliv z lepenky, nebo knihy. Obálky s fóliovými okénky sem můžete také vhazovat. Nevadí ani papír s kancelářskými sponkami. Zpracovatelé si s nimi umí poradit. Bublinkové obálky vhazujeme pouze bez plastového vnitřku!

Do modrého kontejneru nepatří celé svazky knih (vhazovat pouze bez vazby, ve větším počtu patří na sběrný dvůr), uhlový, mastný nebo jakkoliv znečištěný papír. Tyto materiály nelze už nadále recyklovat. To samé platí o termopapíru (účtenkách). Pozor, použité dětské pleny opravdu nepatří do kontejneru na papír, ale do popelnice na komunální odpad!

KOVY U nás se sbírá téměř veškerý kovový odpad. Kontejner je umístěn na sběrném dvoře.

Do kontejneru patří drobnější kovový odpad, plechovky od nápojů a konzerv, kovové tuby, alobal, kovové zátky, hřebíky, šroubky, kancelářské sponky a

další drobné kovové odpady, trubky, roury, plechy, hrnce, vany, kola a další objemnější předměty. Samostatnou kapitolou jsou kovové elektrospotřebiče, které lze na sběrných dvorech odkládat pouze kompletní.

Do kontejnerů na ulici nepatří plechovky od barev a jiných nebezpečných látek, tlakové nádoby se zbytky nebezpečných látek, ani domácí spotřebiče a jiná vysloužilá zařízení složená z více materiálů. Tyto druhy odpadů se třídí na sběrných dvorech samostatně. Nepatří do nich ani těžké nebo toxické kovy, jakou jsou olovo či rtuť. Samostatnou kapitolu pak tvoří autovraky, jež převezmou a doklad o ekologické likvidaci vystaví na vrakovištích.

BIOODPAD patří do hnědých plastových kontejnerů a velkoobjemových kontejnerů.

Patří sem především posekaná tráva, listí, zbytky ovoce a zeleniny, čajové sáčky, kávová sedlina, zbytky rostlin, zemina z květináčů, plevel, drny se zeminou, košťály, štěpka z větví keřů, krátké větvičky, piliny, hobliny, kůra, seno, sláma.

Do bioodpadu rozhodně NEPATŘÍ všechny typy sáčků, sklo, kamení, obalové materiály, kosti, maso, kůže, tuky, oleje, mastnoty, mléčné výrobky, zbytky z kuchyní, podestýlky od domácích zvířat, zvířecí exkrementy, peří, chlupy, vlasy, uhynulá zvířata, kontaminované piliny, hobliny, kůra, nebezpečné odpady, biologicky obtížně rozložitelné materiály a <u>především větve a zbytky stromů, včetně pařezů</u>.

Právě vývoz velkoobjemových kontejnerů se nám těsně před začátkem sezony zkomplikoval. Vlastník kompostárny v Budišově nad Budišovkou nám oznámil, že mu vypršelo platné povolení k provozování a než se mu podaří vyřídit nové, tak od nás nemůže tento odpad odebírat. Pro nás tak ze dne na den skončil velký bonus, kdy jsme za ukládání tohoto odpadu nemuseli nic platit, pouze dopravu do kompostárny. Všude jinde, kde budeme chtít tento odpad uložit, již tento poplatek zaplatíme. Ještě v této době probíhají jednání, kde bychom co nejlevněji tento odpad dále ukládali. Podařilo se nám dohodnout dočasné řešení, ale musíme garantovat, že se bude jednat o bioodpad bez větví, kořenů, či jiných velkých zbytků. Proto Vás žádám, abyste právě tento rozměrnější odpad raději uložili vedle kontejnerů, a my zajistíme jeho svoz na místo, kde bude zajištěno jeho následné podrcení. DĚKUJEME.

SBĚRNÉ MÍSTO

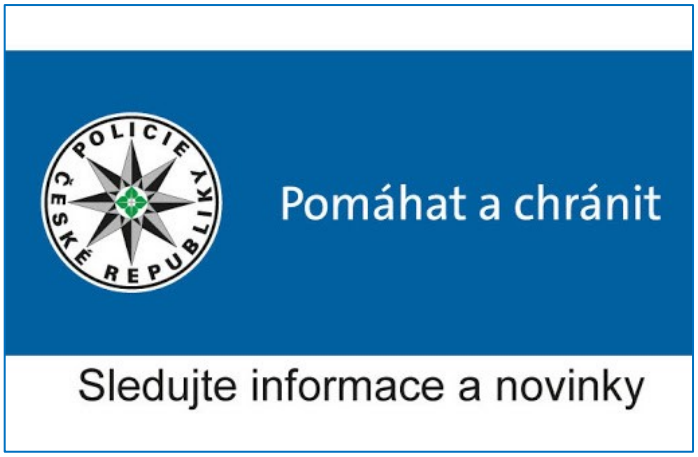
Je to místo k uložení Vašeho nepotřebného odpadu a nachází se na Partyzánské ulici. Díky již zmiňovaným firmám

zde můžete k recyklaci odložit elektroodpad, elektrospotřebiče, baterie, žárovky, zářivky, zbytky barev, tonery a náplně do kopírek, pneumatiky osobních vozidel bez ráfků, velkoobjemový odpad (např. veškerý nábytek). Také zde zajišťujeme sběr potravinářských olejů z fritéz, či jiného domácího smažení (je potřeba je přinést v uzavíratelných plastových obalech).
Na sběrné místo určitě nepatří jakýkoliv stavební odpad (cihly, beton, sádrokarton, obklady, stavební suť, střešní krytina, okenní výplně atd.) Tento odpad si musí stavebník odvézt na skládku, a většinou Vám to realizační firma naúčtuje do nákladů na jakoukoli rekonstrukci, kterou pro Vás provádí. My Vám tento odpad skutečně nejsme povinni odebrat, leda bychom Vám naúčtovali dopravu a poplatek na skládce.

Pokud jste to dnešní povídání o odpadech dočetli až sem, tak Vám za to moc děkuji. Myslím si, že jste udělali první krok k tomu, že máte nejenom větší přehled o třídění odpadu, ale že nás to společně přivede na cestu ekologické likvidace našich odpadů. Věřte, že bez Vás to nepůjde.

Jan Božovský, starosta

●●●

Jak předcházet problémům s drogami u dětí

Rady rodičům v oblasti drogové problematiky dětí.

Součástí dnešního života jsou, ať se nám to líbí či nikoliv, drogy. Obecně známým faktem v oblasti drogové problematiky je skutečnost, že narůstá počet drogově závislých osob a že se snižuje věk těch, kteří do kontaktu s drogou přicházejí. Obsahem tohoto článku je několik preventivních rad určených rodičům, jak předcházet problémům s drogami u dětí, jakým změnám v chování dětí by měli věnovat pozornost či kam se v případě potřeby obrátit s žádostí o radu.

Co se v prevenci problémů působených návykovými látkami u dětí osvědčilo?

- O drogách s dětmi mluvte - cigarety, alkohol, marihuana nebo jiné návykové látky se mohou objevit např. ve škole či při volnočasových aktivitách.
- Buďte sami dětem dobrým příkladem.
- Děti podporujte v jejich zájmech a koníčcích.
- Naslouchejte dětem, nepodceňujte je.
- Důvěřuje jim a pěstujte v nich jejich vlastní sebedůvěru.
- Učte je, jak se bránit negativnímu vlivu ostatních kamarádů a známých, naučte je říkat „Ne, nechci“, pokud jim drogu někdo nabídne.
- Vzdělávejte se v této oblasti, ať jste schopni dítěti podat správné informace, především o rizicích, která jsou s jejich užíváním spojeny.

Jakým změnám v chování dítěte věnovat pozornost? Především těm z níže uvedených, které se opakují nebo se objevují společně.

- Zhoršení školního prospěchu.
- Noví přátelé a známí, omezení kontaktu s těmi „starými“.
- Změny nálad, podrážděnost, nepředvídatelné reakce.
- Lhaní, snížená sebedůvěra.
- Únava, zvýšená potřeba spánku.
- Zanedbávání zevnějšku, snížení hmotnosti.
- Doma se začne ztrácet alkohol, cigarety, léky, peníze nebo hodnotnější věci.
- Pozdní návraty domů, útěky z domova.

Kde se o této problematice můžete poradit?
Prevenci, poradenství a léčbu v oblasti závislostí poskytuje v České republice mnoho center.

Existuje několik možností, kde se s odborníkem poradit:

- **Kontaktní centra** - která pomáhají závislým uspořádat si život, poskytují psychologickou péči, pomohou se zajištěním zdravotního dohledu.
- **Adiktologické ambulance** - věnují se terapii závislosti, nastavují podmínky pro dlouhodobou spolupráci.
- **Specializované ambulantní služby** - které se soustředí na léčbu závislosti a jejích zdravotních důsledků, využívá se zde například substituční terapie (braní původní drogy je nahrazeno lékařsky předepsaným užíváním látky s podobnými účinky a vlastnostmi, avšak s výrazně menšími riziky).
- **Denní stacionáře** – poskytují psychologickou pomoc.
- **Poradny pro rodiče** – jsou určeny rodinným příslušníkům závislých osob, pomáhají urovnávat vzájemné vztahy a dávají podporu v obtížené životní situaci.

V lékárnách jsou také dostupné testy pro detekci drogy, v ceně okolo 150,- Kč, v závislosti na výrobci. Testy se provádí z moči. Toto testování je pouze orientační. Přesný výsledek poskytne laboratorní vyšetření, o kterém se můžete poradit s pediatrem.
Rodiče mohou svým působením v rodině přispět velkým dílem k tomu, že dítě bude samo schopno vyhodnotit tuto problematiku jako natolik závažnou, že drogám ve vlastním životě nedá žádnou šanci.

KŘP MSK nprap. Bc. Marika Jeličová
vrchní inspektor oddělení prevence

PODĚKOVÁNÍ

Chceme všem moc poděkovat za veškerou pomoc při nešťastné události, která nás potkala v prosinci před Vánoci. Moc děkujeme obci Dvorce, panu starostovi Božovskému, za okamžitou pomoc, nabídku bydlení a obrovskou oporu po celou dobu řešení téhle těžké situace.

Děkujeme naší rodině, všem kamarádům, sousedům Šmahelovým, kteří byli úžasní a moc nám ten šok v tu danou chvíli ulehčili. A občanům obce Dvorce, kteří nás neznají a ještě dnes mě zastavují s nabídkou pomoci.

Nejde ani napsat, jak moc si veškeré pomoci od všech vážíme a jak moc jste nám to pomohli zvládnout. Květen začínáme s opravou, tak už se těšíme, že budeme brzy zpátky doma.

Děkujeme.

Veronika, Vít, Lilinka a Adélka

poznámka starosty obce:

Jen pro doplnění uvádím, že se díky Vám podařilo na transparentním účtu shromáždit celkem 154.830,99 Kč. Tyto jsme převedli na účet pana Víta Pavlíka a věříme, že jim při rekonstrukci bydlení přijdou vhod. Děkujeme všem, kteří přispěli jakoukoli částkou.

MVDr. Miroslav Krušinský upozorňuje majitele psů, že očkování psů proti vzteklině se uskuteční **v sobotu 22. května 2021 na náměstí ve Dvorcích v době od 10 do 11 hodin a od 16 do 17 hodin.**

Vezměte si, prosím, s sebou očkovací průkaz.

Požáru vozidla můžete předejít tím, že jej budete udržovat v řádném stavu, budete jej pravidelně servisovat, nebudete v kabině kouřit a nebudete za předním sklem nechávat zapalovač.

Hasicí přístroj patří mezi doporučenou výbavu automobilu. Pořiďte si práškový hasicí přístroj o minimální hmotnosti 2 kg nebo hasicí sprej.

Při přepravě hasicího přístroje v kabině používejte pouze schválené typy držáků a instalujte je na místa, která doporučí výrobce. Pokud jej vozíte v kufru, dbejte na jeho řádné připevnění.

Hasicí přístroj pravidelně kontrolujte.

Co dělat při požáru vozidla?

Pokud se vám začne při jízdě kouřit z pod kapoty, ihned bezpečně zastavte a vypněte zapalování. Zapněte výstražná světla a okamžitě opusťte vozidlo.

Vždy volejte hasiče na tísňovou linku 150 či 112 a oznamte požár. Máte-li hasicí přístroj, uvolněte pojistku víka motoru. Víko přizvedněte a zahajte hašení. Kapotu nikdy zcela nezvedejte.

Nemáte-li hasicí přístroj, nepokoušejte se o hašení. Jestliže z automobilu už šlehají plameny, je naděje na uhašení požáru jedním hasicím přístrojem minimální. Vyčkejte příjezdu hasičů.